

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 11Co/18/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3823201192
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marek Anovčín
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3823201192.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Marka Anovčina a členiek senátu JUDr. Aleny Radičovej a JUDr. Evy Vékonyovej v spore žalobcu A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., C. XXXX/XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou - ABOGADAS, s.r.o., so sídlom Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Ulica 29. augusta 4900/5, IČO: 53 344 219, proti žalovaným 1/ D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., A. G. XXXX/XX, 2/ H. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., E. XX/XX, o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 5C/12/2023 – 100 zo dňa 11. decembra 2023 takto

rozhodol:

- Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- Žalované 1/ a 2/ majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. C. ako byt č. XX, vo vchode J. 25, K. 3. C., bytového domu súp. č. XXXXX, postavený na pozemku parc. č. XXXX, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach, zariadeniach a príslušenstve bytového domu č. XXXXX o veľkosti 55/2203-ín a spoluvlastnícky podiel 55/2203-ín k pozemku CKN parc. č. XXXX o výmere 657 m² - zastavaná plocha a nádvorie, patria do dedičstva po A. L., L. D., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom C., E. XX/XX, ktorá zomrela XX.XX.XXXX (ďalej aj len „poručiťka“). Žalobu odôvodnil tým, že poručiťka bola výlučnou vlastníčkou uvedených nehnuteľností a nadobudla ich v dedičskom konaní po nebohom H. L. v podiele 1/2-ica titulom vyporiadania BSM a v podiele 1/2-ica titulom dedenia bez povinnosti výplaty ustupujúcim dedičom. Poručiťka bola matkou žalobcu a žalovanej 2/. Žalobca a žalovaná 2/ boli účastníkmi dedičského konania po ich otcovi, v rámci ktorého uzavreli dohodu, že dedičský podiel na nehnuteľnosti nadobudne v celosti poručiťka a zároveň sa ústne dohodli, že predmetnú nehnuteľnosť po smrti poručiťky zedia on - žalobca a žalovaná 2/ ako jej zákonní dedičia. Po smrti poručiťky v rámci dedičského konania však žalobca zistil, že predmetný byt nie je predmetom dedičstva, nakoľko tento poručiťka za svojho života previedla kúpnu zmluvou so zriadením vecného bremena k nehnuteľnosti na žalovanú 1/. Uvedeného určenia sa žalobca domáhal na tom tvrdenom skutkovom základe, že poručiťka mala záujem uzavrieť so žalovanou 1/ darovaciu zmluvu, ktorú aj dala vypracovať advokátke, avšak žalovaná 1/ s tým nesúhlasila a poručiťku „dotlačila“ k uzavretiu kúpnej zmluvy s tým, že poručiťka žalovanej 1/ následne celú kúpnu cenu vrátila s tým, že sú to prostriedky pre vnúčatá. Kúpna zmluva so zriadením vecného bremena k nehnuteľnosti bola teda simulovaným právnym úkonom s cieľom dosiahnuť zastretie iného právneho úkonu, ktorým bola darovacia zmluva. Výrokom II. napadnutého rozsudku priznal súd žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav: C. A. L., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, bola matkou žalobcu a žalovanej 2/ a starou matkou žalovanej 1/. Dňa 30.04.2021

uzatvorili poručiiteľka ako predávajúca a oprávnená z vecného bremena so žalovanou 1/ ako kupujúcou a povinnou z vecného bremena kúpnu zmluvu so zriadením vecného bremena. Predmetom tejto zmluvy bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX pre k. ú. C. ako byt č. XX, na X. poschodí, vo vchode J. 25, bytového domu súp. č. XXXXX, postaveného na pozemku CKN parc. č. XXXX, na E. ulici v C., spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo veľkosti 55/2203-in a spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 55/2203,-in na pozemku CKN parc. č. XXXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 657 m², na ktorom je bytový dom postavený. Súčasne bolo predmetom zmluvy aj zriadenie vecného bremena v prospech predávajúcej, t. j. poručiiteľky, a to práva doživotného bývania a užívania nehnuteľností v celom rozsahu, t. j. všetkých miestností bytu, jeho príslušenstva a vnútorného vybavenia, vrátane doživotného užívania spoluvlastníckeho podielu na pozemku, na ktorom je bytový dom postavený. Kúpna cena bola v zmluve dohodnutá vo výške 30 000,- eur a zmluvné strany sa dohodli, že táto kúpna cena bude zaplatená predávajúcej pri podpise kúpnej zmluvy. Vecné bremeno v prospech poručiiteľky bolo zriadené bezodplatne. Vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a aj vecného bremena na základe tejto zmluvy bol povolený rozhodnutím Okresného úradu Prievidza, katastrálny odbor zo dňa 10.05.2021 pod č. V 2516/2021. Z príjmového pokladničného dokladu vyplýva, že suma 30 000,- eur bola poručiiteľke vyplatená žalovanou 1/ v hotovosti dňa 30.04.2021. Z uznesenia Okresného súdu Prievidza č. k. 12D/75/2017, Dnot 123/2017, zo dňa 25.10.2017, vyplýva, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. C. (t. j. byt č. XX s prísl.) poručiiteľka nadobudla do svojho výlučného vlastníctva, a to v podiele 1/2-ica titulom vyporiadania BSM a v podiele 1/2-ica na základe dedenia po manželovi H. L., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, bez povinnosti výplaty ustupujúcim dedičom. Dedičmi po zomr. H. L. boli aj žalobca a žalovaná 2/. Súd prvej inštancie právne vec posúdil podľa § 137 písm. c) CSP, § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Najskôr zisťoval, či na požadovanom určení je daný naliehavý právny záujem. V danej veci je nepochybné, že žalobca je synom poručiiteľky A. L., teda aj jej dedičom. Rovnako bolo zistené, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX pre k.ú. C. sú vo výlučnom vlastníctve žalovanej 1/, ktorá ich nadobudla na základe kúpnej zmluvy zo dňa 30.04.2021 uzavretej s poručiiteľkou. V prípade neplatnosti tohto právneho úkonu by uvedené nehnuteľnosti patrili ku dňu smrti poručiiteľky do jej výlučného vlastníctva a boli by predmetom dedičského konania po poručiiteľke. Bez požadovaného určenia je teda právne postavenie žalobcu neisté. Na základe uvedených skutočností preto súd považoval naliehavý právny záujem v konaní za preukázaný. Žalobca v konaní tvrdil, že kúpna zmluva so zriadením vecného bremena zo dňa 30.04.2021, uzavretá medzi poručiiteľkou a žalovanou 1/, bola simulovaným právnym úkonom, s cieľom dosiahnuť zastretie iného právneho úkonu - darovacej zmluvy. Pri simulácii ide o vedomú nezgodu vôle a prejavu na strane oboch zmluvných strán, prípadne pri dvojstrannom právnym úkone sa nezgoduje vôľa a prejav jednej strany a konajúci o tom vie. Simulácia spočíva v tom, že konajúci navonok prejavuje vôľu, ktorú nemá a je si toho vedomý, ale vo vzťahu k druhému účastníkovi alebo tretím osobám predstiera, že má vôľu, ktorú skutočne prejavil. Ustanovenie § 41a ods. 2 prvej vety Občianskeho zákonníka rieši prípad spoločnej vedomej nezgodu vôle a prejavu, ktorá spočíva v tom, že pri dvojstrannom právnym úkone (zmluva) obe strany po vzájomnej dohode zhodne prejavujú niečo iné, než v skutočnosti chcú. Simulovaný právny úkon (t. j. urobený naoko) je vadný pre nedostatok vážnosti vôle konajúcej osoby (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Simulovaný právny úkon je neplatný pre nedostatok potrebnej vôle subjektu ho uzavrieť. Ustanovenie § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka umožňuje zachovať v platnosti zastretý právny úkon, pretože k nemu smerovala skutočná vôľa účastníkov zmluvy, a to za podmienky, že a) zastretý právny úkon zodpovedá vôli oboch účastníkov a b) zastretý právny úkon spĺňa všetky náležitosti požadované zákonom pre platný právny úkon. Ustanovenie § 41a ods. 2 veta druhá Občianskeho zákonníka rieši právne následky jednostrannej simulácie, ktorá spočíva v tom, že konajúci navonok prejavuje vôľu, ktorú nemá a je si toho vedomý, ale vo vzťahu k druhému účastníkovi alebo tretím osobám predstiera, že má vôľu, ktorú prejavil. Účastník právneho vzťahu, ktorý v prípade simulácie predpokladal, že ide o vážny prejav vôle a dôveroval urobenému prejavu a jeho právnym následkom, môže sa dovolávať jeho danosti, ako keby bol platný. Preto ust. § 41a ods. 2 druhá veta Občianskeho zákonníka pre takýto prípad výslovne ustanovuje, že neplatnosti právneho úkonu urobeného naoko sa nemožno dovolávať voči účastníkovi, ktorý ho považoval za vážny, t. j. nezastretý. Z uvedeného vyplýva, že neplatnosti simulovaného právneho úkonu sa nemožno s úspechom dovolávať voči tomu subjektu, ktorý simulovaný právny úkon považoval a vzhľadom na všetky okolnosti prípadu mohol považovať za nezastretý. Na základe uvedených skutočností v danej veci nemožno hovoriť o simulovanom právnym úkone. V konaní nebolo preukázané, že obe zmluvné strany, t. j. poručiiteľka, ako aj žalovaná 1/ nemali vôľu uzavrieť kúpnu zmluvu, ale že ich zámerom bolo dosiahnuť darovanie. Vykonaným dokazovaním, najmä výpoveďami žalovaných 1/ a 2/ a svedkyne H. H. B. bolo zistené, že poručiiteľka mala pôvodne

záujem uzavrieť so žalovanou 1/ darovaciu zmluvu, v súvislosti s čím svedkyňa H. B. aj vypracovala darovaciu zmluvu. Rovnako bolo uvedenými výpoveďami preukázané, že žalovaná 1/ s uzavretím darovacej zmluvy nesúhlasila, preto sa s poručiiteľkou dohodli na uzatvorení kúpnej zmluvy s tým, že poručiiteľka nehnuteľnosti žalovanej 1/ predá za kúpnu cenu 30 000,- eur. Z výpovede svedkyne H. B. bolo preukázané, že poručiiteľka bola v čase uzatvárania zmluvy s jej obsahom riadne oboznámená, tento jej bol vysvetlený. Poručiiteľka si bola vedomá, aký právny úkon uzatvára, podľa svedkyne určite rozumela tomu, čo robila, nemala problém s tým, že uzatvára kúpnu zmluvu. V konaní bolo tiež nepochybne preukázané, že kúpna cena bola poručiiteľke zo strany žalovanej 1/ v hotovosti riadne vyplatená, poručiiteľka si peniaze v prítomnosti svedkyne H. B. prepočítala a s týmito peniazmi z jej kancelárie odišla. Z výpovedí žalovaných bolo zistené, že poručiiteľka si po obdržaní kúpnej ceny zakúpila sporák, záclony a nejaké oblečenie. V konaní nebolo ničím vyvrátené ani tvrdenie žalovanej v 1/ o tom, že ona mala záujem len o uzavretie kúpnej zmluvy, nie o uzavretie darovacej zmluvy. Tomuto jej tvrdeniu zodpovedá aj výpoveď svedkyne H. B., ktorá uviedla, že jej poručiiteľka sama povedala, že vnučka, t. j. žalovaná 1/ nesúhlasí s darovaním. Zároveň niet dôvodu pochybovať o tom, že na základe správania poručiiteľky nemala žalovaná 1/ dôvod pochybovať o vôli poručiiteľky uzavrieť s ňou kúpnu zmluvu. V konaní nebolo sporným, že po viac ako cca 2 mesiacoch poručiiteľka darovala sumu 25 000,- eur deťom žalovanej 1/ (každému dieťaťu po 5 000,- eur) a sumu 3 000,- eur zverila žalovanej 1/ ako prostriedky na úhradu nákladov za jej pohreb a na zriadenie pomníku. Z výpovede žalovanej 1/ v konaní vyplynulo, že náklady za pohreb poručiiteľky, ako aj pomník poručiiteľke aj uhradila. Žalobca v konaní toto tvrdenie žalovanej 1/ nenamietal, preto ho súd považoval za nesporné. Toto konanie poručiiteľky však žalovaná 1/ v čase uzatvárania zmluvy s poručiiteľkou nemohla predvídať. V danom prípade nemožno uvažovať ani o darovaní nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, pre k.ú. C. zo strany poručiiteľky žalovanej 1/. Poručiiteľka prostriedky z kúpnej ceny totiž nevrátila (ako dar) žalovanej 1/, ale deťom žalovanej, aj to iba sčasti (celkom 25 000,- eur). Suma 3 000,- eur bola určená na úhradu nákladov na pohreb poručiiteľky a zriadenie náhrobného pomníka a sumu 2 000,- eur si poručiiteľka ponechala pre vlastnú potrebu. Na základe uvedených skutočností súd dospel k záveru, že v konaní nebolo nepochybne preukázané, že poručiiteľka a žalovaná 1/ (prípadne iba poručiiteľka) v čase uzavretia zmluvy v skutočnosti nemali vôľu uzavrieť kúpnu zmluvu, ale darovaciu zmluvu. I v prípade, pokiaľ by poručiiteľka nebola stotožnená s uzavretím kúpnej zmluvy a v skutočnosti zamýšľala darovanie nehnuteľností, nebolo ničím preukázané, že o tejto jej vôli, resp. úmysle by žalovaná 1/ mohla mať vedomosť. Žalovaná 1/ vzhľadom na správanie poručiiteľky bola dobromyseľná v tom, že s poručiiteľkou uzatvára kúpnu zmluvu a podľa ust. § 41a ods. 2 veta druhá Občianskeho zákonníka sa nemožno dovolávať neplatnosti takého právneho úkonu voči účastníkovi, ktorý ho považoval za nezastretý. Súd preto považoval kúpnu zmluvu so zriadením vecného bremena zo dňa 30.04.2021, uzavretú medzi poručiiteľkou a žalovanou 1/, za platný právny úkon, v dôsledku ktorého došlo k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX pre k. ú. C. na žalovanú 1/. Pokiaľ žalobca poukazoval na vyplatenie kúpnej ceny vo výške 30 000,- eur v hotovosti ako na rozporné so zákonom č. 394/2012 Z. z., ust. § 5 citovaného zákona uvádza, že platbou v hotovosti prevyšujúcej sumu 15 000,- eur nie je dotknutá platnosť právnych úkonov, na základe ktorých sa vykonala platba v hotovosti. Rovnako ústna dohoda dedičov po zomr. H. L. ohľadom bytu poručiiteľky nemá vplyv na platnosť kúpnej zmluvy uzavretej medzi poručiiteľkou a žalovanou 1/. Na základe všetkých uvedených skutočností súd považoval žalobu za nedôvodnú, a preto ju zamietol. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalované 1/ a 2/ mali v konaní plný úspech, preto im voči žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, uplatniac odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Uviedol, že bolo jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že kúpna zmluva so zriadením vecného bremena uzatvorená medzi poručiiteľkou a žalovanou 1/ bola simulovaným právnym úkonom s cieľom dosiahnuť zastretie iného právneho úkonu, ktorým bola darovacia zmluva. Po uzavretí kúpnej zmluvy a zaplacení kúpnej ceny poručiiteľka ako kvázi predávajúca vrátila celé plnenie žalovanej 1/ ako kvázi kupujúcej. Poručiiteľka simulovala kúpnu zmluvu, pretože podľa vyjadrenia žalovanej 1/ jej chcela byť darovať darovaciu zmluvou, ktorá bola disimulovanným právnym úkonom a naopak žalovaná 1/ simulovala kvázi darovaciu zmluvu, pretože byt chcela kúpiť kúpnu zmluvou, ktorá bola v skutočnosti podpísaná a zmluvné strany si medzi sebou vymenili plnenia. Kúpna zmluva nebola urobená slobodne a určite, pretože poručiiteľka nechcela byť predatá, ale darovať a po nátlaku žalovanej 1/, ktorá výslovne trvala na zaplacení za byt a nesúhlasila s darovaním, pristúpili zmluvné strany k uzavretiu kúpnej zmluvy. Kúpna zmluva nebola uzavretá slobodne, pretože k prejavu vôle bola poručiiteľka prinútená tým, že žalovaná 1/ trvala na uzavretí kúpnej zmluvy. Dôkazom, že poručiiteľka zamýšľala darovanie a nie kúpnu zmluvu, je fakt, že

odmietla vyplatenie kvázi kúpnej ceny na bankový účet, ale vyžiadala si plnenie v hotovosti, pričom celé plnenie vrátila žalovanej 1/. Poručiťka pri podpise kúpnej zmluvy podľa vyjadrenia žalovanej 1/ a aj svedkyne H. B. uviedla, že má vlastné dôvody, prečo chce daných 30 000,- eur v hotovosti a nie na účet, z čoho vyplýva, že už v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy mala v úmysle darovanie nehnuteľností. Poručiťka dosiahla svoju pôvodne zamýšľanú darovaciu zmluvu, nakoľko si plnenie vo výške 30 000,- eur nenechala, ale vrátila ho žalovanej 1/. Tieto tvrdenia potvrdzuje aj vyjadrenie žalovanej 1/, podľa ktorého k určeniu kúpnej ceny nedošlo na základe zákonom predpísaného postupu, a to dohody zmluvných strán, ale na základe jej určenia žalovanou 1/ po porade s jej manželom, z čoho vyplýva, že poručiťke bolo absolútne jedno aká kúpna cena bude za nehnuteľnosť uhradená, keďže aj tak ju mala v úmysle celú vrátiť žalovanej 1/. Podľa žalobcu sa súd prvej inštancie odklonil od konštantnej judikatúry v identických veciach. Už kvázi kúpna cena bola výrazne pod trhovou hodnotou nehnuteľností. Disimulovaný právny úkon (darovacia zmluva) je neplatný z dôvodu, že nebol urobený v písomnej forme a neobsahuje ustanovenie, že ide o darovanie (bezodplatný prevod vlastníckeho práva). Hodnotenie súdu prvej inštancie, že v konaní nebolo preukázané, že obe zmluvné strany nemali vôľu uzavrieť kúpnu zmluvu, ale že ich zámerom bolo dosiahnuť darovanie, je nesprávnym skutkovým zistením a je v rozpore s princípmi elementárnej logiky. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nekriticky prevzal ako nesporné ničím nepodložené tvrdenia žalovanej 1/, že poručiťka si po obdržaní kúpnej ceny zakúpila sporák a záclony, čím došlo k zhodnoteniu nehnuteľností, že žalovaná 1/ mala záujem len o uzavretie kúpnej zmluvy, o naložení s kúpnu cenou zo strany poručiťky, ako aj s úhradou pomníka poručiťky žalovanou 1/, čo je v rozpore s vykonaným dôkazom – uzneseniami súdu 12D/75/2017 a 9D/200/2021-22. Súd sa v napadnutom rozsudku nevysporiadal s tvrdením žalobcu, že kúpna zmluva je rovnako v rozpore s dobrými mravmi, keďže jej uzatvorením došlo k porušeniu dohody medzi poručiťkou, žalobcom a žalovanou 2/, o ktorej mala žalovaná 1/ vedomosť, že nehnuteľnosť zdedia v rámci dedičského konania po poručiťke žalobca a žalovaná 2/ ako jej zákonní dedičia. Žalobca ďalej poukázal na podľa neho skreslené vyjadrenia žalovaných o jeho návštevách poručiťky, ako aj na iné súdne konanie, predmetom ktorého je určenie neplatnosti závetu, ktorým M. L. odkázala byť žalovanej 1/, pričom jej zákonnými dedičmi mali byť žalobca a žalovaná 2/. Konaním žalovaných sa žalobca dostal do situácie, že po svojej rodine nezdedil žiadny majetok. Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. ho zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie.

3. Žalovaná 1/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že trvá na svojich vyjadreniach, ktoré v konaní uviedla. Okolnosti uzavretia kúpnej zmluvy vysvetlila. Ohľadom prevodu bytu ju oslovila stará mama (poručiťka), ktorá jej povedala, že chce, aby byt po jej smrti zostal žalovanej 1/. Žalovaná 1/ nesúhlasila, aby byt nadobudla darom, chcela, aby stará mama zaň dostala peniaze. Preto sa so starou mamou dohodli, že žalovaná 1/ byt kúpi. Bolo to po ich vzájomnej dohode a nešlo o žiaden simulovaný úkon, dohodli sa, že žalovaná 1/ byt kúpi, a dohodli sa aj na výške kúpnej ceny, ktorú žalovaná 1/ riadne vyplatila. Túto skutočnosť potvrdila ako svedok H. B., ktorá kúpnu zmluvu pripravila, bola prítomná pri uzavretí kúpnej zmluvy a pred ňou bola aj zaplatená kúpna cena. Iná skutočnosť v konaní preukázaná nebola. Žalovaná 1/ považovala napadnutý rozsudok za vecne správny.

4. Žalovaná 2/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že ako uviedla už pred súdom prvej inštancie, predaj bytu jej dcére (žalovanej 1/) bol rozhodnutím jej matky (poručiťky). Bola to jej vôľa, ktorú rešpektuje. Pokiaľ žalobca tvrdil, že o ničom nevedel, bola to jeho chyba, pretože pokiaľ by matku navštevoval a zaujímal sa o ňu, tak by mu to určite povedala. V konaní bolo preukázané, že kúpna zmluva bola uzavretá riadne podľa zákona. Z uvedených dôvodov považovala žalovaná 2/ odvolanie žalobcu za nedôvodné a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, keď nebolo potrebné zopakovať ani doplniť dokazovanie a nevyžadoval to ani dôležitý verejný záujem v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

6. Súd prvej inštancie zamietol žalobu na tom právnom závere, že v konaní nebolo preukázané, že obe zmluvné strany, t. j. poručiiteľka a aj žalovaná 1/ nemali vôľu uzavrieť kúpnu zmluvu, ale že ich zámerom bolo dosiahnuť darovanie a súd považoval kúpnu zmluvu so zriadením vecného bremena zo dňa 30.04.2021, uzavretú medzi poručiiteľkou a žalovanou 1/, za platný právny úkon, v dôsledku ktorého došlo k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX, pre k. ú. C. na žalovanú 1/.

7. Podstata odvolacích argumentov žalobcu bola koncentrovaná najmä na tvrdenia o tom, že kúpna zmluva so zriadením vecného bremena uzatvorená medzi poručiiteľkou a žalovanou 1/ bola simulovaným právnym úkonom s cieľom dosiahnuť zastretie iného právneho úkonu, ktorým bola darovacia zmluva, a na tvrdenia, že kúpna zmluva nebola uzavretá slobodne, pretože k prejavu vôle bola poručiiteľka prinútená tým, že žalovaná 1/ trvala na uzavretí kúpnej zmluvy.

8. Žalobca v podanom odvolaní uplatnil odvolacie dôvody spočívajúce v tom, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP).

9. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli stranami prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov strán. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

10. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam žalobcu dodáva nasledovné:

12. Žalobca v podanom odvolaní namietal nesprávnosť skutkových zistení a nesprávne právne posúdenie zo strany súdu prvej inštancie. S uvedenými odvolacími dôvodmi a námietkami žalobcu, ktoré na podporu týchto odvolacích dôvodov uviedol, sa nemožno stotožniť.

13. Kúpna zmluva so zriadením vecného bremena uzatvorená medzi poručiiteľkou a žalovanou 1/ nebola simulovaným právnym úkonom s cieľom dosiahnuť zastretie darovacej zmluvy a z vykonaného dokazovania žiadený takýto záver nevyplyva. Z vykonaného dokazovania, najmä z výpovede svedkyne H. H. B., advokátky, ktorá zmluvu pripravila, bolo preukázané, že poručiiteľka uzavrela kúpnu zmluvu slobodne, vážne, rozumela obsahu právneho úkonu a nemala problém zmluvu uzatvoriť. Poručiiteľke bola pred svedkyňou dokonca aj vyplatená kúpna cena. Z uvedenej svedeckej výpovede, ale ani zo žiadneho iného dôkazu nevyplyva, že by poručiiteľka neuzatvorila kúpnu zmluvu slobodne, t. j. že by k jej uzatvoreniu bola prinútená žalovanou 1/. Skutočnosť, že poručiiteľka chcela pôvodne nehnuteľnosti žalovanej 1/ darovať, neznamená, že kúpnu zmluvu neuzatvorila slobodne a bola k jej uzatvoreniu donútená. Námietka žalobcu, že k určeniu kúpnej ceny nedošlo na základe zákonom predpísaného postupu, a to dohody zmluvných strán, ale na základe jej určenia žalovanou 1/ po porade s jej manželom, tiež nie je dôvodná, pretože o dohode o kúpnej cene svedčí uzatvorená kúpna zmluva a vyplatenie kúpnej ceny žalovanou 1/ a jej prijatie poručiiteľkou. Okolnosť, že kúpnu cenu navrhla žalovaná 1/ po tom,

čo sa o nej poradila s manželom, nespôsobuje neplatnosť kúpnej zmluvy. Zmluvy sa vo všeobecnosti uzatvárajú v určitom procese dohadovania zmluvných strán o ich podstatných náležitostiach a okolnosti, že navrhovateľ určitej zmluvy má predstavu uzatvoriť konkrétnu zmluvu a po tom, čo svoj návrh predostrie adresátovi, sa dohodnú na inej zmluve, prípadne sa dohodnú na inej cene, prípadne na inej podstatnej zmluvnej náležitosti, než bola navrhovateľom zmluvy pôvodne navrhnutá, ako ani okolnosť, že sa ktorákoľvek budúca zmluvná strana radí o obsahu zmluvy s treťou osobou, neznamenajú bez ďalšieho, že by takáto zmluva bola neplatná z dôvodu jej simulácie alebo pre nedostatok vôle uzavrieť takú zmluvu. Takáto argumentácia bez akéhokoľvek dôkazu o donútení uzavrieť zmluvu nemá žiaden reálny základ. Rovnako námietka žalobcu o cene prevádzaného bytu, ktorá bola podľa neho podstatne nižšia než jeho trhová hodnota, je bezpredmetná, keďže žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie k tejto otázke žiadny dôkaz vykonať nenavrhol a zároveň sa cena nejaví ako zjavne neprimeraná (napr. len ako symbolická), a to aj s ohľadom na okolnosti, že prevod sa uskutočnil medzi blízkymi osobami a v prospech predávajúcej bolo zriadené právo byt bezodplatne až do svojej smrti užívať (vecné bremeno).

14. Okolnosť, že kúpna cena bola uhradená v hotovosti, resp. že poručiiteľka si ako predávajúca vymienila zaplatenie kúpnej ceny týmto spôsobom, nie je dôkazom o tom, že kúpna zmluva bola simulovaná. Takýmto dôkazom nie je ani skutočnosť, ako poručiiteľka naložila s kúpnu cenou. Kúpna cena bola riadne vyplatená a tým sa peňažné prostriedky stali vlastníctvom poručiiteľky, ktorá mohla s nimi voľne nakladať, mohla ich všetky spotrebovať, darovať na charitu, darovať tretej osobe, požičať a podobne. Skutočnosť, že väčšinu prostriedkov darovala deťom žalovanej 1/, nerobí kúpnu zmluvu neplatnou a z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by vrátila celé plnenie žalovanej 1/ ako tvrdí žalobca. Je tiež bezpredmetné, či poručiiteľka použila časť kúpnej ceny na kúpu nejakých vecí do domácnosti, resp. vecí osobnej potreby.

15. Žalobca tiež namietal, že súd prvej inštancie sa odklonil od konštantnej judikatúry v identických veciach. Odvolací súd však takýto odklon nezistil. Pokiaľ žalobca tvrdil, že tvrdenie o použití časti kúpnej ceny na úhradu pomníka poručiiteľky žalovanou 1/ je v rozpore s vykonaným dôkazom – uzneseniami súdu 12D/75/2017 a 9D/200/2021-22, tak žalobca neuviedol v čom konkrétne, pričom odvolací súd neidentifikoval žiadny rozpor skutkových zistení súdu prvej inštancie, ktorý by mohol mať za následok iné závery v otázke platnosti kúpnej zmluvy.

16. Pokiaľ žalobca namietal rozpor kúpnej zmluvy s dobrými mravmi spočívajúci v tom, že uzatvorením kúpnej zmluvy došlo k porušeniu dohody medzi poručiiteľkou, žalobcom a žalovanou 2/, o ktorej mala žalovaná 1/ vedomosť, že nehnuteľnosť zdedia v rámci dedičského konania po poručiiteľke žalobca a žalovaná 2/ ako jej zákonní dedičia, je aj táto jeho námietka nedôvodná. Súd prvej inštancie sa aj s touto námietkou vysporiadal, keď uviedol, že ústna dohoda dedičov po zomr. H. L. ohľadom bytu poručiiteľky nemá vplyv na platnosť kúpnej zmluvy uzavretej medzi poručiiteľkou a žalovanou 1/. Odvolací súd k tomuto záveru súdu prvej inštancie dodáva, že takáto prípadná ústna dohoda poručiiteľky s jej možnými dedičmi pre prípad smrti poručiiteľky nie je a nemôže byť platná. Takúto dohodu náš právny poriadok nepozná a jediným právnym úkonom fyzickej osoby, ktorým môže táto osoba nakladať so svojim majetkom pre prípad smrti, je závet (resp. pre vylúčenie, aby sa vlastníkom majetku fyzickej osoby po jej smrti stal neopomenuteľný dedič, je takým úkonom aj listina o vydedení). Okrem toho sa fyzická osoba nemôže platne ústne vzdať práva nakladať so svojim nehnuteľným majetkom až do svojej smrti, čo by bol faktický dôsledok dohody, na ktorú žalobca poukázal. Pokiaľ teda poručiiteľka ešte počas svojho života voľne disponovala svojim majetkom bez toho, aby v takejto dispozícii bola obmedzená zo zákona, platným právnym úkonom alebo rozhodnutím súdu, nemožno sa úspešne dovolať takéhoto dispozitívneho právneho úkonu poručiiteľky ako neplatného z dôvodu existencie akejsi dohody, ktorá je už v základe neplatná.

17. Ani jeden z odvolacích dôvodov, ktoré uplatnil žalobca, nebol naplnený, keď súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Súd prvej inštancie rozhodol správne aj o náhrade trov konania, keď ju v plnom rozsahu priznal úspešným žalovaným.

18. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

19. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní boli plne úspešné žalované, a preto im odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).